



Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

Broj: 11-05/02-34-8708-10.1/25
Sarajevo, 25. 03. 2025. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

n/r Elvedin Okerić, predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo

Predmet: Odgovor na zastupničku inicijativu, *dostavlja se*

ZASTUPNIČKA INICIJATIVA:

Zastupnica Marijela Hašimbegović je u skladu sa članom 212. stav (2) Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 41/12- Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22, 17/22- Ispravka i 47/24), na 20. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, uputila zastupničku inicijativu: “Upućujem inicijativu radi poništenja donesenog novog Nastavnog plana i programa zanimanja zubni tehničar u JU Srednja zubotehnička škola Sarajevo. Navedene izmjene su donesene protiv jasno iznesenih kritika od strane stručnog aktiva iz škole, uprkos mišljenja Stomatološke komore FBiH i negativnog mišljenja Sindikata. Ovakav doneseni NPP donosi višestruke nepoznanice između ostalog, povećan broj sati za praktičnu nastavu za koju nije precizirano gdje će se izvršiti (kod poslovnog subjekta ili u školi), ko će izvoditi istu s obzirom na najavljeni Zakon o dualnom obrazovanju koji može izazvati veliki broj tehnološkog viška. Nije urađena nikakva stručna analiza koja opravdava ovakve odluke kojima, a koliko se radilo nesistematski i neorganizovano najbolje pokazuje da se nakon usvajanja novog NPP-a tek pristupilo Javnom pozivu za izradu kurikuluma za nastavni predmet laboratorijska fiksna protetika koji se iznenada pojavio u usvojenom NPP-u, umjesto da se kurikulum za svaki predmet zna prije usvajanja NPP-a”.

OBRAZLOŽENJE: *Ministrica za odgoj i obrazovanje donijela je Nastavni plan i program za zanimanje Zubni tehničar uprkos negativnim mišljenjima prije svega struke, ali i u suprotnosti sa odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja. Prilikom procedure izrade NPP-a koji je prvobitno trebao biti za zanimanje Ortodontski tehničar, što se pokazalo apsolutno pogrešno, a nakon višestrukih kritika struke odustalo se od tog naziva, te se ponovo bez učešća nikoga iz struke pokrenula procedura izmjene NPP-a za zanimanje Zubni tehničar. Radna grupa za upisnu politiku Ministarstva koja broji 14 članova koja je donosila NPP za ova zanimanja u svom sastavu nema nijednog člana koji je iz zdravstvene struke pa je logično da su ovakva rješenja neprihvatljiva*

za struku. Neophodno je staviti van snage doneseni NPP za zanimanje Zubni tehničar i pokrenuti izradu kurikuluma za predmete već postojećeg NPP ali i uključiti širu stručnu zajednicu kako bi dobili kvalitetne izmjene nastavnog plana i programa koji trebaju imati za cilj poboljšanje kvaliteta obrazovanja, a ne njegovo narušavanje. Takođe mora se izraditi Program za eventualno zbrinjavanje viška uposlenika što sada nije učinjeno, a poznato je da će u slučaju da ostane ovakav plan u prvoj godini primjene već biti tehnološkog viška, a u slučaju usvajanja Zakona o dualnom obrazovanju u formi kakav je u Nacrtu, u naredne 4 godine broj tehnološkog viška bi mogao biti i do 20 stomatologa koji predaju stručno-teorijsku i praktičnu nastavu. Radna grupa za izradu nastavnog plana i programa treba uvrstiti stručno osoblje iz JU Srednja zubotehnička škola što nije bio slučaj. Pokušaj degradiranja vrijednosti ove srednje škole koja uživa iznimnu reputaciju mora se zaustaviti. U slučaju da se ne poništi ovako donesen NPP bez navedene procedure i vrlo izglednog sudskog spora sa Sindikatom, postavlja se pitanje ko će biti odgovoran za eventualne materijalne troškove ali i nematerijalne posljedice?

ODGOVOR: S obzirom da je u toku reforma srednjeg stručnog obrazovanja u Kantonu Sarajevo, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo (u nastavku teksta: Ministarstvo) u saradnji sa Institutom za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, radi na inoviranju postojećih i donošenju novih nastavnih planova i programa baziranih na ishodima učenja i ključnim kompetencijama u skladu sa potrebama tržišta rada i odgovarajućim standardima zanimanja. S tim u vezi, Ministarstvo je formiralo Radnu grupu za kreiranje upisne politike u srednjim školama u Kantonu Sarajevo u čijem sastavu su predstavnici: Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, JU „Služba za zapošljavanje „ Kantona Sarajevo, Udruženja poslodavaca Kantona Sarajevo, Obrtničke komora Kantona Sarajevo, Privredne komora Kantona Sarajevo i Sindikata srednjeg obrazovanja. Na osnovu analize važećih nastavnih planova i programa, statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku i JU „Služba za zapošljavanje“ Kantona Sarajevo, Radna grupa predlaže da se inoviraju ili donesu novi nastavni planovi i programi/predmetni kurikulumi. Na osnovu Javnog poziva Ministarstva, formirani su Stručni timovi za izradu nastavnih planova i programa/predmetnih kurikuluma, u čijem radu su, osim nastavnika iz škola, učestvovali i stručnjaci iz realnog sektora koje su nominirali Udruženje poslodavaca Kantona Sarajevo, Obrtnička komora Kantona Sarajevo i Privredna komora Kantona Sarajevo. Prvobitno je Ministarstvo donijelo odluku da se izradi nastavni plan i program/predmetni kurikulum za zanimanje: ortodontski tehničar. U Stručnom timu za izradu nastavnog plana i programa/predmetnog kurikuluma za zanimanje ortodontski tehničar učestvovala su lica iz stomatološke struke odnosno, nastavnici JU Srednja zubotehnička škola, Sarajevo.

Dana 26.12. 2024. godine, u prostorijama Privredne komore Kantona Sarajevo održan je sastanak predstavnika Radne grupe za kreiranje upisne politike u srednjim školama sa predstavnicima Stomatološke komore Federacije BiH, na kojem je, nakon iznošenja stavova predstavnika Stomatološke komore Federacije BiH o neopravdanom uvođenju novog zanimanja pod nazivom: ortodontski tehničar u JU Srednja zubotehnička škola, jer Zakon o stomatološkoj djelatnosti ne poznaje stomatološke radnike pod nazivom: ortodontski tehničar, dogovoreno da se inovira nastavni plan i program/predmetni kurikulum za zanimanje zubni tehničar, koji će sadržavati pojačane nastavne sadržaje iz oblasti ortodoncije.

Dana 11.02.2025. godine, u prostorijama Stomatološke komore Federacije BiH, održan je radno-konsultativni sastanak, kojem su prisustvovali: prim.dr. Mirsad Tokić, Stomatološka komora

Federacije BiH, prim.dr. Haris Demirović, Stomatološka komora Federacije BiH, Dijana Sladić, Stomatološka komora Federacije BiH, Remza Sladić, Stomatološka komora Federacije BiH, Olivera Hasković, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Adisa Pašalić, JU Srednja zubotehnička škola, Azra Jeleč- Bečić, JU Srednja zubotehnička škola. Ministarstvo je izrazilo zadovoljstvo zbog uključenosti Stomatološke komore Federacije BiH u proces unapređenja srednjeg stručnog obrazovanja i pokretanja inicijative za održavanje radno-konsultativnog sastanka, kako bi se kroz otvoren dijalog, argumentirane stavove i konstruktivne prijedloge u konačnici došlo do najboljeg rješenja na koji način unaprijediti nastavne planove i programe u JU Srednja zubotehnička škola, imajući pri tome u vidu najbolji interes učenika.

Predstavnici JU Srednja zubotehnička škola i Stomatološke komore Federacije BiH su bili stava da nastavni plan i program/predmetni kurikulum za zanimanje zubni tehničar dostavljen JU Srednja zubotehnička škola od strane Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo nije u skladu sa principima i standardima stomatološke struke. Predložili su da se nastavni planovi i programi JU Srednja zubotehnička škola ne mijenjaju, tj. da se zadrži postojeći koji je na snazi od 1994. godine, ali da je potrebno uraditi modernizaciju nastavnog sadržaja u skladu sa savremenim metodama i tehnikama u zubnoj tehnici. Takođe, iznijeli su mišljenje da bi se praktična nastava trebala provoditi u laboratorijama koje posjeduje škola kao i kod poslovnih subjekata i to na način da se provodi 6 časova sedmično u prvom razredu, i 12 časova sedmično u drugom, trećem i četvrtom razredu – što je i predloženo u nastavnom planu i programu/predmetnom kurikulumu za zanimanje zubni tehničar od strane Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo. Ministarstvo je aktom broj: 11-05/02-34-50395-13/25 od 03.02.2025. godine, informisalo Stomatološku komoru Federacije BiH da prijedlog koji su dostavili, akt broj: 02-11-6/25 od 14.01.2025. godine, da u *nastavnom planu i programu za zubne tehničare na četvrtoj završnoj godini srednje škole treba predvidjeti mogućnost da se učenici opredijele da li žele da se uže specijaliziraju za poslove ortodontije te ograničenom broju učenika omogućiti veći broj časova iz oblasti ortodontije (teorija i praksa), te da učenici koji završe nastavne predmete iz oblasti ortodontije stiču strukovno zanimanje „zubno-ortodontski tehničar“, koji pored poslova ortodontije u skladu sa potrebama svog radnog mjesta, može obavljati i sve druge poslove zubnog tehničara*, nije opravdan. Ministarstvo je u obrazloženju navelo da ne postoji zakonska mogućnost da učenik upiše školu sa jednim zanimanjem, a da završi sa drugim zanimanjem školovanje, odnosno da ne postoji zakonska mogućnost da učenik dobije „dodatnu kvalifikaciju ili zanimanje“ tokom školovanja, a koja nije u skladu sa nastavnim planom i programom po kojem je upisan u školu. Takođe, navedeno je i da Zakon o stomatološkoj djelatnosti ne prepoznaje naziv zanimanja: zubno-ortodontski tehničar.

Ministarstvo je aktom broj: 11-05/02-34-50395-14/25 od 17.02.2025. godine, informisalo Stomatološku komoru Federacije BiH da je iznenađeno prijedlogom predstavnika JU Srednja zubotehnička škola i Stomatološke komore Federacije BiH iznesenim na sastanku 11.02.2025. godine, da se nastavni planovi i programi JU Srednja zubotehnička škola ne mijenjaju, tj. da se zadrži postojeći koji je na snazi od 1994. godine, ali da je potrebno uraditi modernizaciju nastavnog sadržaja u skladu sa savremenim metodama i tehnikama u zubnoj tehnici. Ministarstvo je istaklo da nije moguće unaprijediti srednje stručno obrazovanje ako se ne unaprijede nastavni planovi i programi po kojima se učenici obrazuju, osobito nastavni planovi i programi po kojima se učenici obrazuju već 31 godinu, imajući pri tome u vidu da isti nisu uporedivi i kompatibilni obrazovnim programima zemalja Evropske unije, niti su zasnovani na ishodima učenja. Nadalje, Ministarstvo cijeni da nije moguće uraditi modernizaciju nastavnog sadržaja u skladu sa savremenim metodama i tehnikama u zubnoj tehnici, a da Nastavni plan i program za zanimanje zubni tehničar, koji se primjenjuje od 1994.

godine, ostane nepromijenjen te je nejasno na koji način se može izvršiti *modernizacija nastavnog sadržaja*, a da se ne inovira nastavni plan i program/predmetni kurikulum čije sadržaje je potrebno *modernizirati*. Napominjemo da je nastavni plan i program/predmetni kurikulum polazište za izradu operativnog plana rada kojim nastavnik planira realizaciju nastavnih tema i nastavnih jedinica te dinamiku njihove realizacije tokom nastavne godine. Nastavni sadržaji/teme navedene u operativnom planu, ne mogu biti u suprotnosti sa nastavnim sadržajima navedenim u nastavnom planu i programu/predmetnom kurikulumu.

Dalje, informišemo Vas da član 39. stav (1) Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 27/2024) (u daljnjem tekstu: Zakon) propisuje da se praktična nastava/rad i laboratorijski rad/vježbe u školi izvode u skladu sa nastavnim planom i programom i propisom koji reguliše dualno obrazovanje, u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima. Stav (2) istog člana Zakona propisuje da se praktična nastava/rad, pod stručnim nadzorom škole, može izvoditi u preduzećima, ustanovama i kod samostalnih privrednika/obrtnika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom, propisom koji reguliše dualno obrazovanje, standardom zanimanja i standardom kvalifikacija.

U tekstu Prijedloga nacrtu zakona o dualnom obrazovanju, koji će ponovo biti predmet javne rasprave, učenje kroz rad se može izvoditi kod poslovnog subjekta ukoliko poslovni subjekt ispunjava uvjete u pogledu prostora, opreme i sredstava za rad za određeni obrazovni profil. Uvođenjem dualnog obrazovanja, ne isključuje se mogućnost da učenici realiziraju praktičnu nastavu u školi. Takođe, da bi se mogao implementirati Zakon o dualnom obrazovanju, potrebno je da Ministarstvo donese nastavne planove i programe/predmetne kurikulume koji su prilagođeni za dualno obrazovanje.

Da li će nakon donošenja Zakona o dualnom obrazovanju poslovni subjekti pokazati interes da učestvuju u njegovoj implementaciji i uolikoj mjeri te za koje obrazovne profile i broj učenika će se moći osigurati učenje kroz rad kod poslovnog subjekta je nepoznanica te je preuranjeno donositi bilo kakve tvrdnje, osobito hipotetičke tvrdnje na osnovu pretpostavki, s obzirom da će proces uvođenja dualnog obrazovanja biti postepen.

S poštovanjem,



Dostaviti:

1. Naslovu,
2. a/a.